

Gesneuvelde soldaten uit Oosterzele uit de Eerste Wereldoorlog, *door Françoise Verhooosele.*

Deel 1: Balegem en Gijzenzele³

Balegem

In de Sint-Martinuskerk van Balegem hangen twee gedenkplaten naast de inkomdeur met de gesneuvelde en krijgsgevangen soldaten evenals de opgeëiste of doodgeschoten burgers van Balegem in de oorlog 14-18. Wij beperken ons hier tot de soldaten.

Sommige namen op de gedenkplaten zijn niet volledig correct opgetekend. Wij hanteren telkens de officiële naam en voornaam zoals die werd genoteerd op de geboorteakte⁴.

Blauwaert Victor Livinus⁵, geboren op 13 januari 1890 in Balegem als zoon van de 44-jarige landbouwer Felix en diens 42-jarige echtgenote Virginie Schepens, bloemmaakster. Zijn vader heeft de geboorteakte niet getekend omdat hij niet kon schrijven.

Hij sneuvelde in Oostkerke (Diksmuide) op 21 oktober 1914 volgens het oordeel van de rechtbank en hij werd vermist: waar hij is begraven is onbekend. Zijn overlijden werd opgetekend in Balegem op 26 maart 1924 na het oordeel van de rechtbank.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 2de Jagers te Voet 3de bataljon 2de eskader(2/III/ Ch), stamnummer 126/51438, lichting 1910.

³ Met dank aan Irène Baele, Dirk De Ganck, Lucien De Smet, Ivan Van de Sijpe en de heemkring van Walem voor de kopieën van de bidprentjes.

⁴ In België werd de Burgerlijke Stand ingevoerd bij decreet van 29 Prairial an IV (17 juni 1796). In principe maakte de Code Civil komaf met mogelijke verschillende schrijfwijzen van een familienaam: zoals je naam in de akten van de burgerlijke stand werd opgetekend, zo bleef die voor eeuwig en altijd je vaste en onveranderlijke schrijfsnaam. De idee van onveranderlijkheid is sindsdien blijven bestaan en werd met de recente wetswijziging van de wet van 18 juni 2018 bevestigd in art. 370/1 BW. Een familienaam kan enkel nog door een juridische tussenkomst worden gewijzigd.

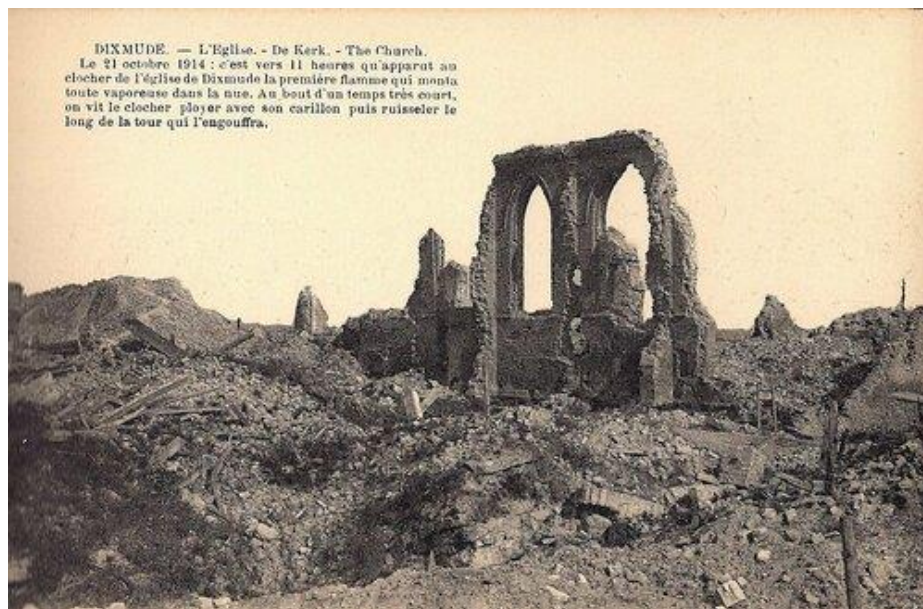
⁵ <https://files.warveterans.be/pdf/A4/1987.PDF>

Op 18 oktober 1914 ging de Slag om de IJzer van start. Veldmaarschalk John French gaf de British Expeditionary Force opdracht naar Menen en Rijsel te vertrekken, maar werd door de Duitsers in zijn opzet gehinderd. Oostelijk van Nieuwpoort, bij Mannekenvere drongen de Duitsers door en verjoegen de Belgen uit hun verdedigingslinie. 's Nachts namen de Belgische troepen wraak en konden enkele posities opnieuw innemen. Hun succes was maar van korte duur, want enkele uren later werden ze weer verdreven.

Diksmuide kwam onder vuur op 18 oktober 1914 maar de Belgische troepen weken niet. Lombardsijde werd enkele uren later ingenomen nadat de Duitsers het kanaal Plassendale-Nieuwpoort waren overgestoken. Diezelfde dag moesten de Belgen bijna al hun voorposten opgeven. En op 20 oktober 1914 stonden de Duitsers aan de IJzer.

De volgende dag vielen de Duitsers Tervate aan en slaagden erin een loopbrug over de IJzer te slaan en een bruggenhoofd te vormen op de linkeroever. Ze dreigden door te stoten naar Duinkerke en de situatie werd kritiek voor de Belgische verdediging. Zeker voor de volgende dagen want ook de 2e verdedigingslinie werd bedreigd als de Duitsers hun posities op de linkeroever wisten te verstevigen.

Op 21 oktober was reeds een deel van de polder Noord van de IJzer onder water gezet door met de hulp van Hendrik Geeraert aan het sluizencomplex van Nieuwpoort de verlaten Kreek van Nieuwendamme te openen.

Blondeel Jules Alphonse⁶, geboren op 31 maart 1884 in Wijtschate als zoon van de 26-jarige Rosalie Blondeel, geboortig van Wontergem en hoevemeid. Zij woonde in Balegem. Rosalie heeft op 26 september 1904 haar zoon Jules Alphonse erkend voor de officier van Burgerlijke Stand van Dentergem. Waarschijnlijk moest zij dat doen toen Jules Alphonse naar het leger ging.

Op 24-jarige leeftijd huwde hij, werkman aan de staatsspoorweg en wonende in Machelen, daar op 7 augustus 1908 met de 23-jarige Marie-Odiele De Kee, een fabriekswerkster geboren in Machelen (1885-1961). Zij kregen twee kinderen, nl. Georges, geboren in Merelbeke in 1909, en Gaston, geboren in Balegem in 1913.

Hij sneuvelde in Diksmuide bij de IJzer op 10 november 1914 en hij werd vermist.

Zijn overlijden werd opgetekend in Balegem op 19 september 1925 na het oordeel van de rechtbank.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse VAP⁷ 1ste Linierement (1 Li), stamnummer 101/54155, lichting 1904.

⁶ <https://files.warveterans.be/pdf/A5/2076.PDF>

⁷ VAP: volontaire à prime, premievrijwilliger, die doorgaans met de meeste minachting werden beschouwd door hun medesoldaten en zelfs door hun oversten.

Na vier weken moesten Fransen en Belgen de strijd om Diksmuide opgeven. Bij Ieper bleef het front vastzitten. Daar het gebied rond de IJzer onder water stond, zat het front aan de IJzer van Diksmuide tot Nieuwpoort muurvast. Rond Ieper werd gestreden voor een paar meter grond (Eerste Slag om Ieper).

Deze situatie bleef duren tot 10 november 1914. Maar op die dag was Jules Alphonse reeds vermist.

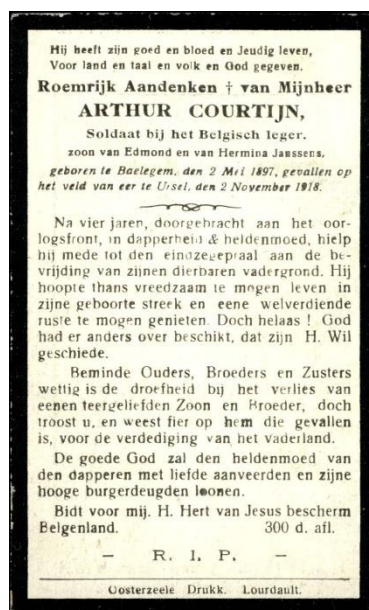

Om u een idee te geven ... (Afbeelding Wikipedia)

Courtyn Arthur Adolphe⁸, geboren op 2 mei 1897 in Balegem als zoon van de 29-jarige landbouwwerkman Edmond en van diens echtgenote Ermina Janssens, een 25-jarige kantwerkster, beiden wonende in Balegem.

Hij sneuvelde op 1 november 1918⁹, na geraakt te zijn door obusscherven, in Ursel.

Hij werd eerst begraven op het gemeentelijk kerkhof in Ursel, graf nr 20, om dan na de oorlog in 1923 herbegraven te worden op het Belgisch militair ereperk in Aalter, graf 60.

⁸ <https://files.warveterans.be/pdf/A11/5597.PDF>

⁹ Volgens zijn militaire fiche en op zijn graf is hij gesneuveld op 1 november; volgens zijn bidprentje op 2 november. Zijn naam op het bidprentje is verkeerd geschreven.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 1ste artillerieregiment houwitsers (1 Ob. 155 S./II/15 A.), stamnummer 165/1097/(5890), lichting 1916.

G. Vandevaire vertelt in zijn dagboek op vrijdag 1 november 1918¹⁰: *'De nachtelijke uren, die we zooeven hebben doorgebracht, zullen wel meetellen in ons jong leven. Tot nu toe de ergste, die we sedert 20 Oktober beleefden. Vanaf het invallen van den donkeren tot rond drie uur van den nacht kwam er bitter weinig verademing. Hoewel we het niet minutieus hebben nagegaan, toch zijn we zeker dat we onder de werkelijkheid blijven, als we zeggen dat het dorpscentrum in die tijdruimte gedurende ten minste tien min of meer langdurige poozen werd bestookt.'*

Hoewel er sinds enkele weken het woord 'Vrede' op ieders lippen was, zelfs van de Duitsers, bestookten de Duitsers de dorpen in die streek en Arthur werd geraakt door obusscherven.

De Coninck Joseph Richard¹¹, geboren in Balegem op 27 maart 1892 als zoon van de 22-jarige Eulalie De Man, bloemwerkster in de wijk Walzegem. Hij kreeg bij zijn geboorte de naam van zijn moeder De Man maar pas op 11 mei 1898 kreeg hij de naam De Coninck naar aanleiding van het huwelijk van zijn moeder met Jules De Coninck (zijn vader?).

Hij sneuvelde op 18 augustus 1914 in Neerlinter. Hij werd begraven in Sint-Margriete-Houtem (Tienen) op de Belgische militaire begraafplaats, graf 426.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 2de Linierement (2 Li), stamnummer 102/57664, lichting 1912.

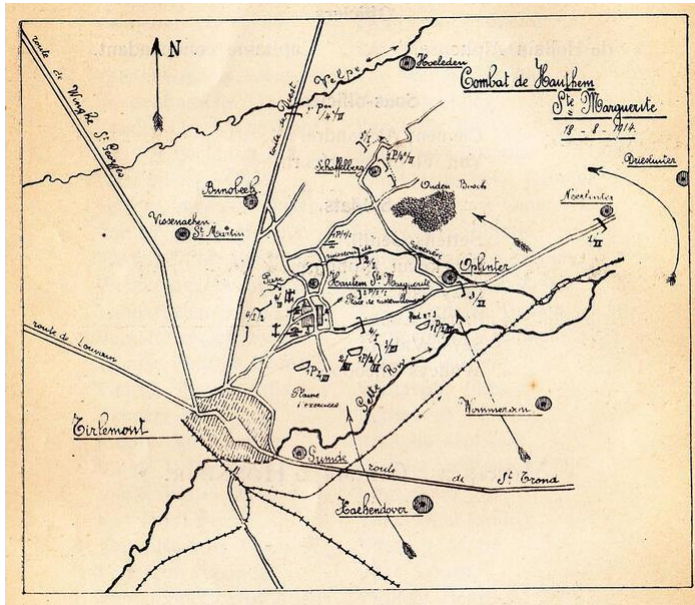
De Slag bij Sint-Margriete-Houtem¹² is de vaak gebruikte benaming voor de gevechten bij Tienen op 18 augustus 1914 in het begin van de Eerste Wereldoorlog.

¹⁰ VANDEVAIRE G, De laatste oorlogsmaand te Ursel (13 oktober-11 november 1918), in *Appeltjes van het Meetjesland jaarboek 19 - 1968*.

¹¹ <https://files.warveterans.be/pdf/A15/7201.PDF>

¹² https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Sint-Margriete-Houtem

Na de Slag der Zilveren Helmen op 12 augustus 1914 in Halen werden Belgische militairen opgesteld rondom Tienen om de opmars van de Duitsers te voorkomen. In Sint-Margriete-Houtem, Grimde en in de voorposten in Oplinter, Neerlinter en Bunsbeek probeerden zo'n 2.200 Belgische militairen de Duitse legermacht, die ongeveer zes keer zo talrijk was, staande te houden.

Rond 13.30 uur begonnen de gevechten in Neerlinter, de meest oostelijk gelegen voorpost. De Duitsers schakelden eerst hun artillerie in om de Belgen een eerste tik te geven. Daarna kwam hun infanterie in actie. De voorposten moesten één voor één hun positie

prijsgave en ook in Sint-Margriete-Houtem zelf waren er veel problemen. De soldaten leden zwaar onder vijandelijk vuur en communicatieproblemen hinderden de uitvoering van de beslissingen. Er vielen verhoudingsgewijs veel slachtoffers onder de officieren, waardoor de compagnieën stuurloos werden. Tegen 16.30 uur startte het regiment de algemene terugtrekking op bevel van kolonel Guffens. Daarna trokken de Duitse troepen 's avonds de stad Tienen binnen.

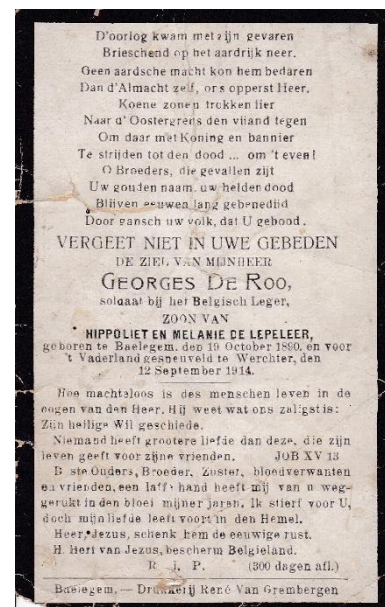
De Roo Georgius Joseph¹³, geboren in Balegem op 29 oktober 1890 als zoon van de 33-jarige 'stroeydekker' uit Scheldewindeke maar wonende in Balegem Hippolijte en van diens echtgenote de 30-jarige Melanie De Lepeleire, huishoudster. Hij sneuvelde in Werchter op 12 september 1914. Hij werd eerst begraven op het gemeentelijk kerkhof van Werchter en op 9 september 1924 herbegraven in Veltem-Beisem op de Belgische militaire begraafplaats, graf 585.

Graad en hoedanigheid; soldaat 2 de klasse 1ste karabiniers 1ste bataljon 4de compagnie (4/I/1 C), stamnummer 131/55986, lichting 1910.

In een poging ter ondersteuning van de geallieerden om de Duitsers die naar Frankrijk trokken af te remmen, gingen zo'n 80.000 Belgische soldaten van 9 tot 13 september 1914 de bloedige confrontatie met diezelfde Duitsers aan. Aan de 40 kilometer lange frontlinie tussen Werchter en Londerzeel troffen ze naar schatting 130.000 Duitsers.

Direct na de eerste aanval vielen er vele slachtoffers. Verschillende aanvalsgolven volgden. Pas toen zowat de helft van de officieren was gesneuveld en de paniek onder de soldaten de bovenhand nam, werd er teruggetrokken. Een Duits verkenningsvliegtuig - een zogenaamde Taube - cirkelde erboven, om aan te

geven waar er precies gevuurd en gebombardeerd moest worden. Soldaten die de Duitsers op zich af zagen komen, sprongen in een poging te ontkomen, radeloos met hun zware stoffen jassen de Dijle in. Maar ook de afdamming aan de molen werd door Duits geschut geraakt, wat op de Dijle een enorme watervloed veroorzaakte waarin velen werden meegesleurd en verdronken. De hele buurt lag hier vol met lijken.

¹³ <https://files.warveterans.be/pdf/A20/9834.PDF>

De Rouck Basile:

Van hem is niet veel geweten, bijna niets, zelfs niet waar hij geboren is. Zijn naam prijkt op de gedenkplaat in de kerk van Balegem: hij zou overleden zijn in Orléans (FR) op 21 december 1914 maar bij nazicht in de burgerlijke stand van Orléans komt geen enkele De Rouck voort, zelfs niet in de 10-jarige tafel van 1913-1922.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2 de klasse 1ste karabiniers, stamnummer 131/59004, lichting 1913. Hij heeft geen fiche bij de Dienst Oorlogsgraven, alleen een persoonskaart opgemaakt enkele jaren geleden en een kaart bij FlandersField, opgemaakt idem.

Is de overlijdensplaats op de gedenkplaat wel de juiste? Orléans in het departement Loiret, op 130 km ten zuiden van Parijs, heeft tijdens de Eerste Wereldoorlog geen invasie gekend van het Duits leger en geen verwoestingen. De bewoners kenden de oorlog door de stroom van vluchtelingen, de prijzen van de voeding en ook door gekwetste soldaten van de geallieerde legers, Britten, Russen, Italianen en ook Belgen, die in de verschillende hospitalen en ziekenhuizen en zelfs in scholen terecht kwamen. Die werden dan begraven op de militaire delen van de kerkhoven. Maar nergens een spoor van Basile De Rouck.

De Schamphelaere Oscar Joseph¹⁴, geboren in Balegem op 26 augustus 1887 als zoon van de 42-jarige timmerman Charles Louis en van diens echtgenote de 43-jarige huishoudster Marie Govaert.

Hij overleed in Saint-Malo-les-Bains in het Engels hospitaal op 8 november 1914 aan zijn verwondingen m.n. een kogel in de buik, later buikvliesontsteking en in coma gevallen. Hij werd eerst begraven in Saint-Malo-les-Bains en daarna op 15 maart 1960 herbegraven in De Panne, op de Belgische militaire begraafplaats, graf nr 38.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse OV Vrijwilligers bij de 1ste karabiniers 2de bataljon 4 de compagnie (4/II/1C), stamnummer 131/63481.

Vermits niet geweten is waar hij gekwetst werd, is er geen verhaal omtrent zijn laatste dagen.

Eeckhout Basilius¹⁵, geboren in Balegem op 22 december 1890 als zoon van de 27-jarige landbouwer Prosper en van diens echtgenote, de 22-jarige landbouwster Maria Judith Remue.

¹⁴ <https://files.warveterans.be/pdf/A20/10072.PDF>

¹⁵ <https://files.warveterans.be/pdf/A25/12707.PDF>

Hij overleed op 19 oktober 1914 in de buurt van Lombardsijde en hij werd vermist. Graf onbekend. Zijn overlijden werd genoteerd in Balegem op 16 juli 1924 na het oordeel van de rechtbank.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 5de Linierregiment (5 Li), stamnummer 105/55722, lichting 1910.

Het 5de Linierregiment bezette de voorpost Lombardsijde en slaagde erin met succes verscheidene Duitse aanvallen af te slaan. Op 18 oktober 1914 werd het regiment verplicht zich terug te trekken achter het sluizencomplex van Nieuwpoort. Er werd met wisselend succes gestreden en dit tot 30 oktober, tot het water de Duitsers dwong zich terug te trekken. In het strijdgewoel werden de gesneuvelde soldaten in een haast begraven waardoor sommigen na de oorlog niet meer gevonden werden.

De jarenlange loopgravenoorlog begon van dan af.

Engelbert Henri¹⁶, geboren in Velzeke op 11 februari 1897 als zoon van de 36-jarige wever Seraphien en van diens echtgenote Stephanie Schepens, een 33-jarige werkvrouw in Velzeke.

Hij sneuvelde in Kaaskerke op 18 augustus 1916 door een geweerkogel in het rechter sleutelbeen en werd eerst begraven in Steenkerke op de Belgische militaire begraafplaats graf 76 en daarna op hetzelfde kerkhof op 17 juni 1925 in het graf 457.

Zijn overlijden werd genoteerd op 18 juni 1924 in Gent na het oordeel van de rechtbank. Zijn ouders woonden toen in Balegem Houte.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse OV (vrijwilliger) 2de Linierregiment 2de compagnie mitrailleurs (2 Li/2 Cie mitrailleurs), stamnummer 102/62589.

De geallieerden aan het front in Kaaskerke¹⁷

Soldaten aan graven in Kaaskerke

De Dodengang is de naam voor de uiterste loopgraaf van de Belgische verdedigingslinie in Kaaskerke. Deze naam heeft hij niet gestolen, veel soldaten lieten immers het leven bij het verdedigen ervan. Het uiterste punt van deze loopgraaf, het gedeelte dat het dichtst bij de Duitsers gelegen was, heette de "Muizenvaai". Dit deel was het zwaarst bewaakt omdat er de meeste Duitse invallen plaatsvonden. Om de drie dagen werden de soldaten afgelost waarna ze er drie achter de frontlinie doorbrachten. Er liep een loopbrug van de Dodengang naar de kerk van Kaaskerke, waarlangs men zandzakken, ook wel vaderlanders genoemd, munitie, voedsel en gewonden vervoerde. De Duitsers wisten dit maar al te goed en dus werd deze loopbrug constant beschoten.

¹⁶ <https://files.warveterans.be/pdf/A25/12846.PDF>

¹⁷ <https://www.heemkringzelem.be/wereldoorlog1.pdf>

Seeuws Maurice¹⁸, geboren in Sint-Lievens-Houtem op de wijk 's Hondshuffel op 21 januari 1891 als zoon van de 28-jarige landbouwwerker Hypoliet en diens echtgenote de 25-jarige bloemmaakster Sylvie Verspeeten. Hij overleed in Deventer (NL) aan de Spaanse griep (influenza) op 11 november 1918 en werd op 14 november 1918 begraven op de rooms-katholieke begraafplaats H. Lebuinus, Ceintuurbaan 18A, Deventer.

Op de rooms-katholieke begraafplaats in Deventer staat het graf van vier Belgische militairen¹⁹ die hier 'binst den oorlog 1914-1918' overleden zijn. Het gaat om A. F. Deheneau, J.B. Hendrickx, L.L.A. Opdecam en M. Seeuws. Boven in de steen is een plaatje in de kleuren van de Belgische vlag aangebracht.

Op zijn overlijdensakte staat letterlijk: '*Maurice Seeuws, oud 27 jaren, landbouwer, geboren en wonende te Balegem, zijnde de verdere gegevens den aangever onbekend*' dus geen militaire graad of andere militaire kenmerken. Ik ben gaan kijken naar de overlijdensakten van de andere militairen in hetzelfde graf: zij zijn allen overleden in november 1918 aan de Spaanse griep, Dehenau Aloïs Firmin uit Smeerebbe op 6 november, Hendrickx Jean Baptiste uit Turnhout op 14 november en Opdecam Livinus Leopold Albert uit Grotenberge op 14 november. Ook op hun overlijdensakten staan geen militaire graden vermeld. Het feit dat geen van hun militaire graden vernoemd werden moet waarschijnlijk als normaal bestempeld worden.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse Vestingsartillerie Antwerpen Fort Schoten (4/I/A.de Place/A.F.A.), stamnummer

19869.

Ik ben gaan kijken naar het legeronderdeel waar de anderen in zijn graf deel van uit maakten: Dehenau artillerie, Hendrickx 2de Linieregiment en Opdecam Vestingsartillerie 3de Batterij.

Na de val van Antwerpen op 10 oktober 1914 waren veel legeronderdelen achter de IJzer gevlucht terwijl anderen naar het neutraal Nederland vluchtten en liever achter slot en grendel in Nederland te zitten dan overgeleverd worden aan de Duitsers.

Militaire vluchtelingen werden aan de Nederlandse grens ontwapend en geïnterneerd. Sommige krijgsgevangenen kregen na een bepaalde tijd werkjes om te doen bij de bevolking. Pas in 1919, nadat ook Nederland de wapenstilstand had ondertekend, mochten ze naar huis terugkeren maar voor die vier soldaten was het te laat.

Trouwens het officieel aantal Belgische gesneuvelden in de Eerste Wereldoorlog is een onderschatting. Het herziene cijfer komt op ca. 36.000, waarvan 1/3 overleed ten gevolge van ziekte²⁰.

Van Bockstaele Richard Gaston²¹, geboren in Balegem op 17 december 1894 als zoon van de 33-jarige herbergier Theophiel en van diens echtgenote Maria Emma De Sutter, 32 jaar en eveneens herbergierster.

Hij sneuvelde op de wijk Most in Oostnieuwkerke op 3 oktober 1918 en werd eerst op het gemeentelijk kerkhof in Oostnieuwkerke (graf nr 4) begraven en daarna op 22 augustus 1923 op de Belgische militaire begraafplaats in Houthulst begraven (graf B-69).

¹⁸ <https://files.warveterans.be/pdf/A50/27272.PDF>

¹⁹ <http://www.eerstewereldoorlog.nu/agenda/graf-van-vier-belgische-militairen/>

²⁰ <https://www.wereldoorlog1418.nl/statistieken/dewolf.html>

²¹ <https://files.warveterans.be/pdf/A54/29998.PDF>

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 4de Jagers te voet 1ste bataljon 1ste compagnie (1/I/4 Ch.), stamnummer 128/28793, lichting 1914

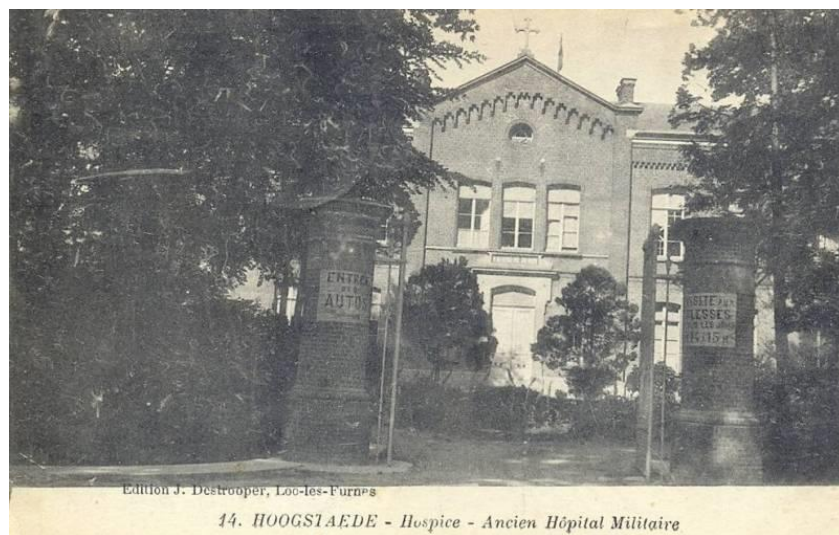
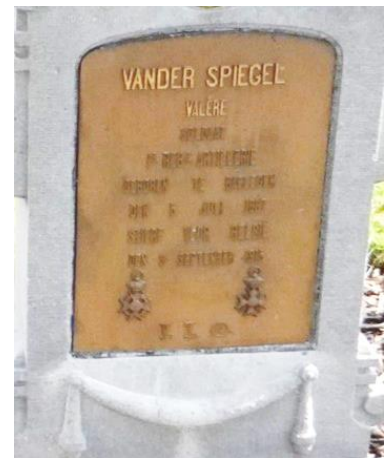
Na de winter van 1917 ondernamen de Duitsers een laatste poging om de kanaalhavens te veroveren. In dit Duitse Lente-offensief zou de artillerie een hoofdrol zou spelen. Na de Derde Slag bij Ieper (31 juli 1917 - 10 november 1917), ook wel de Slag bij Passendale genaamd, moesten de Belgen in vervanging van de Fransen op het kruispunt van de wegen Diksmuide-Steenstrate en Merkem-Houthulst bejiverden zich dag en nacht om het verdedigingswerk rondom die stellingen en toegangswegen te verbeteren.

Van der Spiegel Valerius Vitalis²², geboren in Balegem op 5 juli 1887 als zoon van de 36-jarige landbouwer Julianus en van diens echtgenote Maria Grevilda Gryp.

Hij overleed aan de gevolgen van obusscherven m.n. meerdere armwonden, open linkerbeenbreuk en kwetsuren aan rechterbeen, op 9 september 1915 in het Belgian Field Hospital in Hoogstade en werd begraven op de Belgische militaire begraafplaats in Hoogstade (graf 216). Zijn overlijdensakte werd pas ingeschreven in het jaar 1934 (akte nr. 4).

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 4de Gemengde Brigade/groep Artillerie 1 D.A. (9 C.75 TR/Gr A./4 Br. Mixte), stamnummer 151/21109 en 6651, lichting 1907.

Edition J. Destrooper, Looz-les-Furnes

14. HOOGSTADE - Hospice - Ancien Hôpital Militaire

Het Belgian Field Hospital

Van de Velde Joseph Théodule²³, geboren in Balegem op 29 mei 1891 als zoon van de 58-jarige landbouwer Sifridis Crispinus en van zijn echtgenote Maria Renildis De Bosscher, 36 jaar. Hij was landbouwer van beroep.

²² <https://files.warveterans.be/pdf/A59/32998.PDF>

²³ <https://files.warveterans.be/pdf/A59/33279.PDF>. Zijn naam wordt soms Vande Velde geschreven maar zijn geboortakte is duidelijk: Van de Velde.

Hij sneuvelde op 16 oktober 1914 in Wulpen en werd eerst begraven in Wulpen. Zijn graf werd na de oorlog op 11 april 1922 teruggevonden op de baan Veurne-Nieuwpoort zoals aangegeven op een schets en herbegraven op de Belgische militaire begraafplaats in Ramskapelle (graf 87).

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 7de Linieregiment 1ste bataljon 2de compagnie (2/I/7 Li), stamnummer 107/57193, lichting 1911.

Tijdens Wereldoorlog I lag Wulpen in onbezett gebied, achter het IJzerfront. Dat nam niet weg dat er beschietingen waren tussen de vijandelijke legers en het idee om de Duitsers met water te stoppen kwam voor het eerst ter sprake op 15 oktober 1914 in Wulpen. Bij de beschieting de volgende dag sneuvelde Joseph.

Van Dorpe Urbanus Josephus²⁴, geboren in Balegem op 21 juli 1890 als zoon van de 29-jarige landbouwer Joannes Baptista en van diens echtgenote Marie Sylvie De Wandel, 22 jaar, bloemmaakster.

Hij overleed aan de gevolgen van tyfus en longontsteking op 19 december 1914 in het Ambulance Château Dubreucq²⁵ in Calais en werd de dag erna begraven in Calais, Cimetière Nord, Carré Militaire Belge graf 304 sectie 2, rij 11.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 4de Jagers te voet 5de bataljon 2de compagnie²⁶, stamnummer 128/669 / (24594), lichting 1910.

Omdat niet geweten is wanneer Urbain ziek werd, konden wij niet uitmaken welke laatste gevechten hij meemaakte.

²⁴ <https://files.warveterans.be/pdf/A59/33546.PDF>

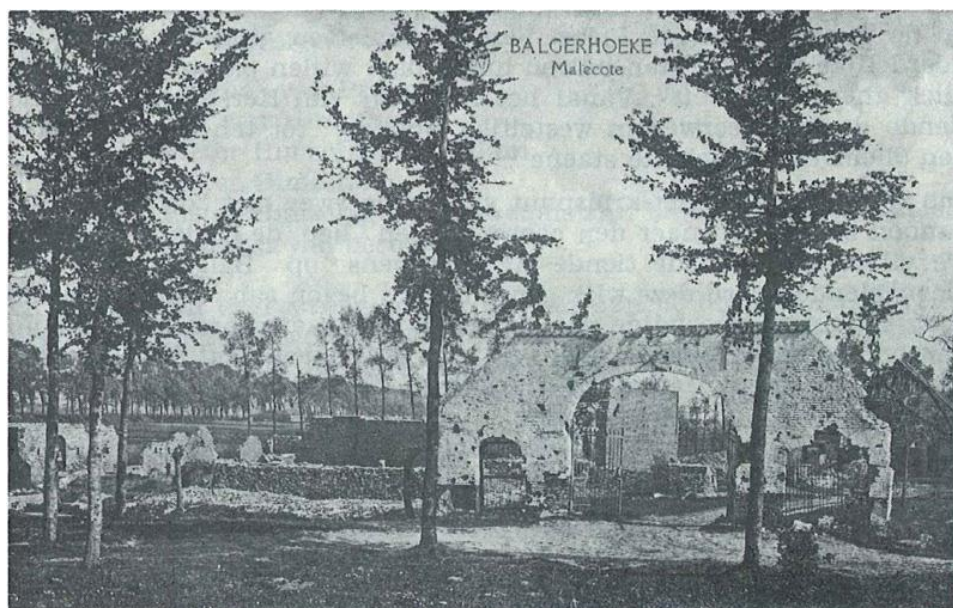
²⁵ Dat was een voorlopig hospitaal gelegen in de Rue de Midi in Calais.

²⁶ De eenheid hier genoteerd is die van zijn overlijdensakte en van de website Flanders Fields https://archivesenligne.pasdecals.fr/v2/ad62/visualiseur/etat_civil.html?id=352214333 <https://namenlijst.org/publicsearch/#/person/?id=603EC72B-297B-11D2-B12B-BE2CDE1F7030>. Op het bidprentje staat evenwel een verschillende eenheid.

Van Grembergen Omer Albert Valerius²⁷, geboren in Balegem op 22 december 1894 als zoon van de 48-jarige mandenmaker Angelis en van diens echtgenote Maria Eugenia De Clercq, een 34-jarige huishoudster. Hij sneuvelde op 21 oktober 1918 nabij de hoeve Malecote in Balgerhoeke (Adegem) bij de beschieting door de Duitsers en werd begraven op 23 oktober 1918 op de Belgische militaire begraafplaats in Brugge (graf 413).

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 21ste linieregiment 1ste bataljon 1ste compagnie (1/I/21 Li), stamnummer 121/1311, lichting 1914.

²⁷ <https://files.warveterans.be/pdf/A60/33963.PDF>

De terugtocht van de troepen in 1918 zorgde voor de nodige onrust. Van 20 oktober tot 2 november werd het dorp beschoten. Reeds op zaterdag 9 oktober hadden Duitse soldaten de spoorweg gesaboteerd. Op zondag 20 oktober, tussen 12.15 en 12.30 werd Adegem bevrijd.

In het boek van de gemeenteraadszittingen werd dit als volgt genoteerd: *Op zondag 20 oktober 1918, om 12.15 's middags zijn de eerste belgische soldaten in het dorp gekomen, de duitsche achterhoede op de hielen zittende. De vijand hield stand aan den Schipdonkschen vaart. In den nacht begonnen de duitschers het dorp te beschieten met kanonnen. De beschieting hield verscheidene dagen aan. De grootste vernieling werd aangericht op Balgerhoeke, Raverschoot, Veldekens en Kruipuit. Op de kerk van Adegem zijn minstens zeven obussen neergekomen. Er werd hevig gevochten aan Celie, aan de hofstede van Malecote die eenemaal vernield werd alsmede aan Raverschoot en Veldekens. Eindelijk, tot iedereens genoegen, rolden de duitschers hunne matten op de 2den november 1918. Wij zijn verlost. Laat de nationale driekleurvlag nu maar wapperen !Heil onzen Koning en de Koninklijke familie. Leve het vrije en onafhankelijke België!*²⁸

Van Herpe Leon Alfred²⁹, geboren in Balegem op 30 augustus 1886 als zoon van de 53-jarige landbouwer Charles Louis en van diens echtgenote Maria Coleta Blauwaert, 42 jaar en eveneens landbouwster. Hij huwde in Balegem op 4 september 1912 met Maria Magdalena Monsecour (°1890) en had 2 kinderen nl. Oscar (1913-1988) en Palmyre Van Herpe (1914-1992). De kinderen hebben beiden nageslacht.

Hij overleed aan de gevolgen van een bronchopneumonie in het militair hospitaal, Rue Saint-Laurent, 79 in Luik op 3 januari 1919 en werd begraven op het Belgisch militair ereperk 'Robermont' in Bressoux (graf P163-14-24).

Op het gedenkteken staat dat hij krijgsgevangene was maar dat is nergens uit de officiële documenten af te leiden.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 1ste Jagers te Voet, stamnummer 125/22457, lichting 1906.

Omdat niet geweten is wanneer Leon ziek werd, konden wij zijn laatste dagen in het leger niet vaststellen.

²⁸ <https://www.debaets.be/adehem.htm>

²⁹ <https://files.warveterans.be/pdf/A60/34196.PDF>

Verhaegen Ghilbert Louis Camil³⁰, geboren in Balegem op 8 december 1893 als zoon van de 30-jarige onderwijzer Richard Homer en van diens echtgenote Maria Eulalia Galle, 25 jaar.

Hij overleed ten gevolge van griep en longontsteking op 11 november 1918 in het Onze-Lieve-Vrouwhospitaal in Sint-Michiels-Brugge en werd begraven in Brugge op de Belgische militaire begraafplaats (graf 452).

Graad en hoedanigheid: onderluitenant bij het 8ste Linieregiment 1ste bataljon 2de compagnie (2/I/8Li), stamnummer O/7386.

Wanzeele Joseph Nikolas³¹, geboren in Balegem op 10 september 1892 als zoon van de 27-jarige landbouwer Edouard en van diens echtgenote Clementia Van de Vijver, 24 jaar. Hij overleed in Etterbeek op 16 augustus 1914 na gekwetst te zijn geweest op 13 augustus 1914 bij de Slag bij Halen. Hij werd begraven op 19 augustus 1914 op het gemeentelijk kerkhof in Balegem.

³⁰ <https://files.warveterans.be/pdf/A62/35038.PDF>

³¹ <https://files.warveterans.be/pdf/A65/37175.PDF>

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 4de Lansiers 2de Eskadron, stamnummer 142/14816, lichting 1912.

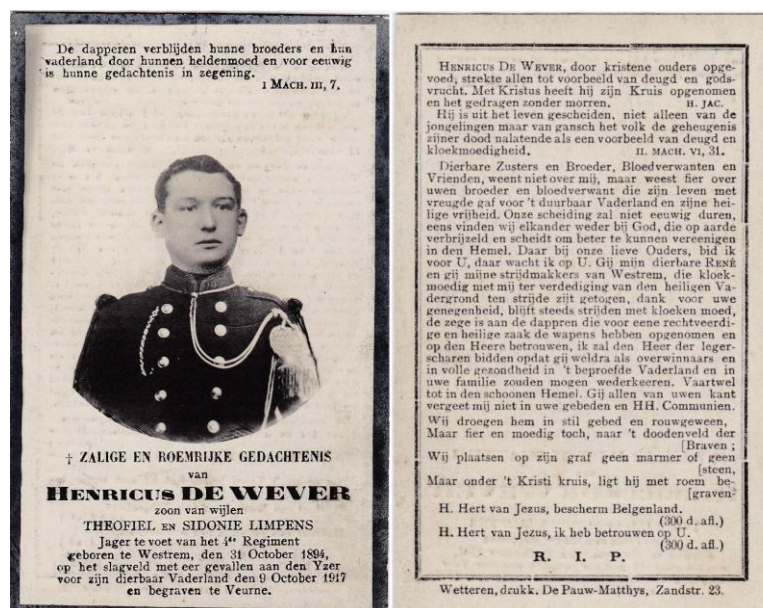
Hij vocht mee in de slag van de Zilveren Helmen op 12/08/1914 in Halen bij Diest en hij raakte levensgevaarlijk gekwetst op 13/08/1914³².

Gijzenzele

Aan de ingang van het kerkhof buiten staat een gedenkplaat met in het middenpaneel de militaire en de burgerlijke slachtoffers van de Eerste en de Tweede Wereldoorlog.

De Wever Honoré³³, geboren op 31 oktober 1894 in Massemen-Westrem als zoon van Sidonie Limpens, 31 jaar, landbouwster onder de naam Honoré Limpens. Op 27 maart 1895 kreeg hij bij het huwelijk van Theophiel De Wever met zijn moeder de naam De Wever. Op zijn bidprentje staat verkeerdelijk Henricus. Hij was diamantslijper in het dagelijks leven.

³² DE SMET LUCIEN, 't Is oorlog, in *Land van Rode* jaargang 42 nr 165, 2014.

³³ <https://files.warveterans.be/pdf/A22/11116.PDF>

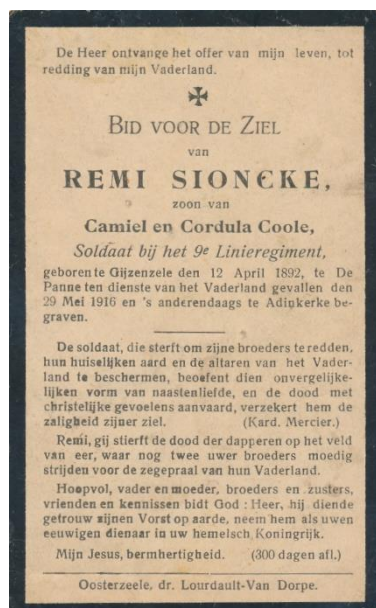
Hij sneuvelde op 8/9 oktober 1917 in Kaaskerke ten gevolge van een geweerkogel in de linker halsslagader. Hij werd eerst begraven op 12 oktober 1917 in Veurne (graf 278) en na de oorlog op 17 oktober 1924 op de Belgische militaire begraafplaats in De Panne (graf I-103).

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 2de bataljon 4de Jagers te Voet (2/II/4 Ch.), stamnummer 128/2429 (29834), lichting 1914. Hij trad in dienst in het leger op 24 september 1914, nog geen 20 jaar oud. Van 16 oktober 1914 tot 23 februari 1915 was hij in het opleidingscentrum in Caen (FR) en op 24 februari 1915 vervoegde hij het 4de regiment van Jagers te Voet.

In 1917 zat de oorlogssituatie aan dit deel van het front al jaren vast, sinds de slag aan de IJzer in 1914. De Duitsers waren dan zeer dicht bij Kaaskerke en de soldaten werden oorlogsmoe. De dagelijkse sleur van in en uit de oncomfortabele en ongezonde loopgraven met ziekten, besmettingen en ongedierte, drie jaar zandzakjes vullen, wacht kloppen, gevaar trotseren en het missen van contact en genegenheid met thuis begonnen hun tol te eisen en de soldaten werden minder voorzichtig. In de Dodengang kwamen duizenden soldaten om het leven.

Sioncke Remi Joseph³⁴, geboren in Gijzenzele op 11 april 1892 als zoon van de 49-jarige metser Camiel en van diens 39-jarige echtgenote Cordula Coolens. Zijn beroep was eveneens metser zoals zijn vader.

Hij sneuvelde op 29 mei 1916 ten gevolge van verwondingen (kogel in de borst) in het Belgisch veldhospitaal Ambulance Ocean³⁵ in De Panne en werd begraven de dag erna op de Belgische militaire begraafplaats (graf 1430).

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 9de Linierregiment 2de bataljon 4de compagnie (4/II/9 Li), stamnummer 109/60671, lichting CS 1915.

Onder het bevel van Kolonel Dejaiffe bezette het regiment in 1916 de sector van Diksmuide en het was in die sector dat Remi Sioncke gekwetst werd en naar De Panne vervoerd werd.

³⁴ <https://files.warveterans.be/pdf/A50/27612.PDF>

³⁵ https://fr.wikipedia.org/wiki/Ambulance_de_l%27Oc%C3%A9an

Sleeuwagen René Polycarp³⁶, geboren in Massemen-Westrem op 24 januari 1888 als zoon van de 32-jarige huidevettersgast August en van diens echtgenote Maria Emilia De Meyer, 30-jarige kantwerkster.

Hij huwde op 28 augustus 1912 in Oosterzele met Marie Romanie De Bosscher (° Gijzenzele 25/11/1889) en hij was metaalgieter en woonde in Marcinelle Rue Bierechamps 48.

Hij overleed op 7 februari 1915 in het tijdelijk hospitaal Ambulance Institut Saint-Pierre, gelegen Rue du Four à Chaux, 24 in Calais aan een ziekte van onbekende besmettelijke aard en werd begraven Cimetière Nord, Carré Militaire Belge graf 18 sectie 1 rij 1.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2de klasse 1ste jagers te voet 3de compagnie 1ste bataljon (1/III/1 Ch.), stamnummer 131/23527, lichting 1908.

Verliefde René Oscar³⁷, geboren op 31 juli 1893 in Oosterzele als zoon van de 34-jarige landbouwer François Xavier en van diens echtgenote Maria Mathilda De Bruycker, een 22-jarige kantwerkster.

Hij sneuvelde op 29 september 1914 in de schans Dorpveld³⁸ in Sint-Katelijne-Waver en werd eerst ginds begraven in een veldgraf en op 21 augustus 1915 herbegraven op het gemeentelijk kerkhof van Mechelen (graf nr 336). Zijn overlijden werd op 4 september 1925 ingeschreven in de boeken van Gijzenzele, na het vonnis van de rechtbank.

Graad en hoedanigheid: soldaat 2 de klasse Vestingsartillerie Antwerpen Compagnie 11 de Batterij (11/III/A. de Place/A.F.A.-Redoute Dorpveld), stamnummer 22021, lichting 1913.

De halve schans van Dorpveld (Redoute in het Frans) werd gebouwd in 1906-1914 en is een onderdeel van de buitenste fortengordel tussen het Fort van Sint-Katelijne-Waver en het Fort van Koningshooikt.

In augustus 1914 probeerde Duitsland Frankrijk aan te vallen via België. De aanval verliep echter stroef en op 27 september vielen de eerste granaten in Sint-Katelijne-Waver. De Duitsers voerden systematisch beschietingen uit op de forten van Walem en Sint-Katelijne-Waver. De dorpskernen van Katelijne en Onze-Lieve-Vrouw-Waver werden tot puin herleid.

³⁶ <https://files.warveterans.be/pdf/A50/27652.PDF>

³⁷ <https://files.warveterans.be/pdf/A62/35342.PDF>

³⁸ https://nl.wikipedia.org/wiki/Schans_van_Dorpveld

De tol was zwaar. Op een week tijd sneuvelden er ruim driehonderd Belgische militairen³⁹. Zo ook René Verliefde.

Op 15 november 1931 werd een gedenksteen aan het schans van Dorpveld ingehuldigd. Dit monument werd opgericht om hulde te brengen voor de moedige houding van de soldaten van schans Dorpveld tijdens de gevechten van 28 september tot 2 oktober 1914. De manschappen, onderofficieren en officieren onder leiding van kapitein-commandant Deschacht werden op het legerdagorder van 4 augustus 1919 vermeld: *"Van den 28sten september 1914 's middags aan een in kracht en hevigheid toenemend bombardement blootgesteld, heeft de Redoute van het Dorpveld aan de aanvallen van den tegenstander eene merkwaardige verdediging geboden."*

Afbeelding Regionalebeeldbank.be⁴⁰

Besluit

Het valt op dat alle vermiste soldaten gesneuveld zijn in de eerste weken van de oorlog. Hoewel vroeger alleen hogere officieren in aparte graven geplaatst werden, was er toch tegen het eind van de 19de eeuw een tendens om gesneuvelden in aparte graven te zetten. Maar wegens de omvang van het aantal gesneuvelden in de eerste weken van de oorlog begroeven de Fransen, Belgen en Britten hun doden in gemeenschappelijke graven. Er kwam protest van de soldaten die wilden dat de doden met respect behandeld zouden worden en men heeft dan later die gesneuvelden in aparte graven gezet, mede dankzij hun identificatieplaatje, degenen die men terugvond uiteraard. Zo zijn er vele gesneuvelden in de gemeenschappelijke graven gebleven.

Bronnen

THIJS GOESSENS, *Belgische regimentsgeschiedenissen over de infanterie tijdens de Eerste Wereldoorlog*, Masterproef RUGent, 2007-2008⁴¹.

³⁹ <https://www.sintkatelijnewaver.be/producten/detail/311/herdenking-slag-om-dorpveld>

⁴⁰ <https://www.regionalebeeldbank.be/beeldbank/1407573>

⁴¹ https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/001/414/071/RUG01-001414071_2010_0001_AC.pdf